

УДК 378.14

DOI: 10.31891/2307-5740-2018-260-4-287-290

ПРИЛЕПА Н. В.

Хмельницький національний університет

СУТНІСТЬ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ

У статті розглянуто сутність анімаційної діяльності в туристичній діяльності. Визначено, що на сучасному етапі анімація є одним з інноваційних напрямів в галузі організації культурно-дозвільної діяльності, стимулює повноцінну рекреаційну, освітню, культурну та соціальну діяльність людини у процесі дозвілля. Доведено, що провідна роль в анімаційній діяльності надається аніматорові. Досліджено умови роботи аніматора та проаналізовані кваліфікаційні вимоги до аніматорів в туристичній індустрії.

Ключові слова: анімація, анімаційна діяльність, аніматор, анімаційна служба, туристична індустрія.

PRILEPA N.

Khmelnyskyi National University

ESSENCE OF ANIMATION ACTIVITY IS IN TOURIST INDUSTRY

In the article essence of animation activity is considered in tourist activity. Certainly, that on the modern stage animation is one of innovative directions in industry of organization of in a civilized manner-permissive activity, stimulates valuable recreational, educational, cultural and social activity of man in the process of leisure. It is well-proven that leading role in animation activity gets to the animator. It is ratified that an animator is a specialist that works in the field of an advertisement and entertainments, a sale engages in the "revival" of business, increase, attracts attention clients, entertains public or organizes cultural leisure of holiday-makers. The terms of work of animator and analysed qualifying requirements are investigational to the animators in tourist industry.

Keywords: animation, animation activity, animator, animation service tourist industry.

Постановка проблеми. Проблема покращення якості організації і обслуговування дозвілля туристів стоїть надзвичайно гостро в Україні. Адже забезпечення якості і організації дозвілля туристів притягує більше відвідувачів і приносить покращення економіки держави. Проблема покращення якості організації і обслуговування дозвілля туристів можна розв'язати за допомогою анімації організації дозвілля туристів.

Відпочинок, дозвілля, розваги, як і праця, є невід'ємними складовими життєдіяльності людини. Розважаючись, людина чи група людей задовольняють свої духовні потреби, оцінюють свої можливості. Створення відповідних умов для цього і є завданням в туристичній індустрії. Анімаційна діяльність в туристичній індустрії формує і розвиває особистість, впливає на виховання, формування оптимістичного настрою, відпочинок, культурний розвиток людини тощо.

Для відпочиваючого потреба в розвазі стоїть на третьому місці після смачної й різноманітної їжі, комфортабельної й затишної кімнати. Тому анімаційна діяльність у туристичній діяльності займає одне з головних місць у структурі готелю і являє собою окрему службу, тісно пов'язану з іншими й що має визначальним значенням у забезпеченні успішного функціонування його на туристичному ринку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі аспекти розвитку туризму, зокрема в питанні анімації, висвітлені в працях вчених туризмознавства, економіки, географії. Серед них В. Биркович, К. Прокопишак, В. Бабарицька, О. Малиновська, П. Горішевський, Ю. Зінько та інші дослідники. У дослідженнях цих вчених розглядається поняття анімації, її основні напрямки та форми, показано осередки анімації на різних теренах України.

Тому, враховуючи обмеженість наукових та практичних розробок з цього питання, виникла нагальна потреба у дослідженні сутності анімаційної діяльності в туристичній індустрії. Це і визначило мету цього дослідження.

Формулювання цілі статті. Метою статті є дослідження сутності анімаційної діяльності в туристичній індустрії та визначення, що на сучасному етапі анімація є одним з інноваційних напрямів в галузі організації культурно-дозвільної діяльності, стимулює повноцінну рекреаційну, освітню, культурну та соціальну діяльність людини у процесі дозвілля.

Виклад основного матеріалу досліджень. Термін «анімація» вперше з'явився на початку ХХ ст. у Франції у зв'язку з введенням закону про створення різних неполітичних асоціацій (1901 р.). До цього року різні соціальні об'єднання людей (за інтересами, за способом заповнення дозвілля тощо) існували поза конкретною політичною дією, очевидно або прихованою. Після 1901 року ситуація різко змінилася: збільшився обсяг вільного часу населення за рахунок поступового скорочення робочого часу. Почали отримувати розвиток аматорські асоціації (об'єднання), що потребувало відповідного юридичного оформлення. У той час асоціація розглядалася в якості підозрілого посередника між індивідом і державою, що прагнув всляка принизити владу останнього [3].

Спочатку виникає анімація як діяльність, спрямована на те, щоб проковувати і посилювати живий інтерес до культури, художньої творчості.

Сьогодні ж термін «анімація» використовується як у вузькому, так і в широкому значенні слова. Вузький сенс характеризує організацію дозвільної діяльності як «Анімація (сфера розваг) – організація дозвілля в готелях, на корпоративних заходах, дитячих святах; напрямом, що припускає особисту участь відпочиваючих у культурно-масових заходах» [4]. Анімація у вузькому сенсі слова розглядається як діяльність з розробки та подання спеціальних програм проведення вільного часу. Анімаційні програми включають спортивні ігри та змагання, танцювальні вечори, карнавали, ігри, хобі, заняття, що входять до сфери духовних інтересів тощо.

Головною метою анімації є удосконалення якості обслуговування людини у вільний час; залучення її до різноманітних дозвільних заходів в туристичних комплексах: готелях, санаторіях, пансіонатах, туристичних базах і таборах, туристичних клубах, а також організація ефективного відпочинку, сприяння оптимістичному настрою, відновлення духовних та фізичних сил людини.

На сучасному етапі анімація є одним з інноваційних напрямів в галузі організації культурно-дозвільної діяльності, стимулює повноцінну рекреаційну, освітню, культурну та соціальну діяльність людини в процесі дозвілля. Анімація відрізняється свободою вибору, добровільністю, активністю, ініціативністю; обумовлена національно-етнічними та релігійними особливостями і традиціями; характеризується різноманіттям видів (анімація через пізнання та нові враження, рух, спілкування, заспокоєння, творчість, розваги) на базі різних інтересів дітей, молоді та дорослих; носить гуманістичний, культурологічний, розвивальний, оздоровчий та виховний характер. Провідну роль в анімаційній діяльності надається аніматорові. Існують наступні аніматори:

- спортивні аніматори;
- аніматор-танцівник;
- дитячий аніматор.

Спортивні аніматори розважають гостей рухливими іграми, конкурсами в басейні або на пляжі. Вони проводять змагання, набираючи футбольні та волейбольні команди. Аніматори-танцівники навчають гостей простим рухам під музику, вигадують цікаві тематичні програми виступів, улаштовують вечірні шоу. Аніматори, що працюють із дітьми, розважають малят протягом дня іграми, конкурсами, влаштовують командні запливи в басейнах. Загалом, розважають дітей, щоб батьки змогли відпочити.

Робочий день аніматорів триває приблизно вісім годин. Вихідний – раз на тиждень. Розмір заробітної плати аніматора залежить від його досвіду, займаної посади, рівня володіння іноземною мовою, тривалості контракту. В середньому це 300–500 доларів США/місяць [4].

Будь-який аніматор повинен дотримуватися певних правил, а саме:

- не розмовляти з гостями про секс, релігію, політику;
- не носити сонцезахисні окуляри;
- не палити в присутності гостей;
- не лаятися матом;
- не ділити відпочиваючих за національною ознакою, не симпатизувати комусь;
- не обговорювати з гостями особисті проблеми або проблеми готелю;
- не ставиться до відпочиваючих фамільярно;
- не вступати в інтимні відносини з туристами або персоналом готелю;
- не вживати алкоголь і наркотики;
- не приділяти одному гостеві увагу більше 10 хвилин;
- не розповідати про зарплату.

Порушення цих правил караються штрафами, одна провина обійдеться від 5 до 10 доларів.

Незважаючи на тверді та досить напружені умови роботи аніматора, багато українців із задоволенням проводять відпустку, працюючи на одному з курортів «мусульманських країн». А в умовах фінансової кризи ця робота здобуває особливу привабливість – можна побачити сонце та море, поспілкуватися з людьми різних країн, попрактикувати англійську та одержати незабутній досвід, що обов'язково стане в нагоді в житті.

Можна стверджувати, що аніматор – фахівець, який працює у сфері реклами та розваг, тобто займається «пожвавленням» бізнесу, збільшенням продаж, привертає увагу клієнтів, розважає публіку чи організовує культурне дозвілля відпочиваючих. Фактично обов'язки аніматорів доволі різні і, в першу чергу, залежать від тієї площини, у якій вони реалізують свою діяльність. Аніматори беруть активну участь в організації та проведенні корпоративних вечірок, презентаціях, акціях, а, особливо, високий попит на професійних аніматорів у туристичному бізнесі, останні активно працюють на туристичних базах та курортах.

Відразу відзначимо, що робота аніматора нині розуміється багатьма як «гарний старт» і «можливість заробити» для студентів та молоді, при цьому часто ігнорується доцільність відповідної артистичної чи педагогічної освіти. Проте для кар'єрного росту наявності лише таких особистісних якостей, як доброзичливість, вміння спілкуватися, артистизм тощо буде недостатньо.

Завдання анімаційної служби – постійний контакт із відпочиваючими, результат якого в значній мірі впливає на загальний відгук про відпочинок. І саме завдяки цьому контакту готель може мати певний

відсоток постійних клієнтів. Готелі, які прагнуть збільшити цей відсоток (в основному це сімейні готелі), намагаються не міняти склад анімаційної команди, удосконалюючи її роботу.

Наявність анімаційної служби говорить про статус готелю. Адже для нормальної й плідної роботи анімаційної команди необхідно мати на його території:

- місткий і комфортабельний амфітеатр;
- дитячу площадку з усіма її атрибутами;
- басейни й інші спортивні спорудження;
- костюми, декорації, спортивний й ігровий інвентар (що постійно відновлюються).

Такі витрати по кишені не кожному готелю, тому анімаційна служба присутня в основному тільки в структурі 4- та 5-зіркових готелів.

Професійна готовність фахівця з туристичної анімації – це професійно-особистісна характеристика, яка визначає його можливості та здібності до проектування та реалізації анімаційних програм, містить систему теоретичних та практичних знань та умінь в галузі анімаційної діяльності, навички їх використання в конкретних ситуаціях, ціннісні орієнтації та інтегративні показники культури в галузі дозвілля. Її структура є системою мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльно-творчого та рефлексивно-оціночного компонентів, яким властиві рівневі характеристики, критерії та показники. У таблиці 1 відображено кваліфікаційні вимоги до аніматорів в туристичній індустрії

Таблиця 1

Кваліфікаційні вимоги до аніматорів в туристичній індустрії

Види професійної діяльності	Особистісні якості аніматора	Кваліфікаційні вимоги (спеціальні знання та уміння для даного виду діяльності)
Спортивно-туристична	Винахідливість, спостережливість, лідерські якості	Знання вітчизняного та закордонного досвіду спортивного туризму, організаційної структури професійної діяльності у сфері спортивно-оздоровчого туризму. Уміння організувати спортивно-оздоровчу туристичну діяльність, використовувати під час такої діяльності новітні досягнення, сучасні засоби та обладнання, розробляти туристично-дозвільні програми та маршрути
Спортивно-оздоровча	Фізична тренуваність, добре розвинені фізичні та рухові якості	Знання вітчизняного та закордонного досвіду масової оздоровчої роботи, організаційної структури професійної діяльності, методів та засобів організації спортивно-оздоровчої діяльності, знання з валеології. Уміння організувати спортивно-оздоровчу діяльність з позиції сучасних досягнень психолого-педагогічної науки та практики, розробляти індивідуальні та групові програми для населення.
Видовищно-розважальна	Комунікбельність, артистизм, емоційність	Знання основ акторської майстерності, режисури та інших спеціальних дисциплін, організаційної структури професійної діяльності. Уміння організувати видовищно-розважальні заходи, використовувати у практиці знання з рекреації, мистецтвознавства, культурології. Розробляти та реалізовувати видовищно-розважальні програми.
Пізнавально-екскурсійна	Високий рівень інтелекту, пам'ять, естетичний смак	Знання історії, світової художньої культури, екскурсоведення, краєзнавства, релігієзнавства, мистецтвознавства, а також організаційної структури та змісту професійної екскурсійної та музейної діяльності. Уміння визначати загальні та конкретні цілі та задачі екскурсійної діяльності, проводити методико-екскурсійну роботу, конструювати цикли музейно-екскурсійного обслуговування, складати програми туристичної екскурсійної діяльності.

Методична діяльність аніматорів починається зі створення під час організаційної діяльності умов для творчого процесу, які виступають внутрішнім регулятором технологічного процесу. У процесі методичної діяльності визначається та розробляється тактика, яка трансформує та переводить у русло конкретної програми діяльності змістовний матеріал. Методична діяльність здійснює прийом, переробку та генерацію інформації.

В індустрії туризму та гостинності в умовах сьогодення аніматор користується попитом. Слід зазначити, що серед аніматорів велика кількість студентів з різних країн світу, які проходять стажування за молодіжними анімаційними програмами у готелях щодо організації культурного дозвілля відпочиваючих і основними вимогами до учасників програми є наступні [2]:

- вік – від 18 років;
- елементарні артистичні, танцювальні або спортивні навички;
- знання європейської мови на розмовному рівні (англійської, німецької, італійської, французької);
- наявність закордонного паспорта;
- бажання навчитися новому й уміння працювати в команді.

Для деяких студентів анімація – спосіб заробити гроші, для інших – можливість весело провести канікули, «подивитися світ», вдосконалити знання іноземної мови. Але, перш за все, для усіх – це можливість одержати і перевірити свої знання в сфері готельного бізнесу і туризму на практиці. «Милі організатори» (gentle organizer), як їх стали називати останнім часом, з великим ентузіазмом розважають

гостей, які прибули на відпочинок з різних країн світу. Володіючи декількома іноземними мовами, а також маючи музичну, хореографічну або спортивну освіту, вони своєю працею створюють високотематичним готелям світову популярність. Саме тому підготовці майбутніх аніматорів приділяється увага з боку навчальних закладів та громадських об'єднань.

Так, у Франції «Середземноморський клуб», що включає 105 туристських сіл, має декілька шкіл інструкторів з організації дозвілля гостей. Ці навчальні заклади набирають учнів з числа досвідчених, комунікабельних, зовнішньо привабливих людей, які наслідують філософію високої моралі і поваги до людської особистості. За сталою традицією випускників цих шкіл називають джио. Відмінна риса «Середземноморського клубу» – тісне співробітництво відпочиваючих і персоналу, що робить відпустку у цій системі привабливою і бажаною. Концепція сервісу, заснована на інтернаціоналізмі, дозволяє клубові щорічно приймати понад 2 млн туристів, а обсяг продажів пакетів послуг оцінюється в 1,6 млрд американських доларів[3].

Останніми роками великого розвитку досягла туристична анімація на Середземноморському узбережжі Туреччини, Іспанії та Франції. Тут питанням анімації приділяється найбільша увага. Оскільки ринок засобів розміщення, що пропонує свої послуги для відпочинку, сьогодні дуже великий, кожне підприємство постійно прагне підвищити якість і кількість наданих послуг. Анімаційні послуги за наявності готової інфраструктури відпочинку і розваг не вимагають занадто великих витрат, проте приносять економічний ефект – задоволений клієнт завжди повертається.

У зв'язку із цим постає гостра необхідність у підготовці спеціалістів-аніматорів, покликаних внести елементи новизни в обслуговування гостей, підвищити престиж засобів розміщення, санаторіїв, туристських центрів та інших організацій, пов'язаних із прийомом, розміщенням та обслуговуванням туристів і відпочиваючих, що значною мірою сприятиме розвитку індустрії туризму та гостинності в Україні.

Висновки. Таким чином, анімація є особливим видом дозвільної діяльності соціальних груп та окремих індивідів, завдання якого полягає у подоланні соціального та культурного відчуження з метою усунення особистісної соціальної дезінтеграції (психологічних відхилень, девіантної поведінки, наркотичної та алкогольної залежності, суїцидних проявів тощо), реабілітації критичних станів людини, допомоги в творчій самореалізації.

Анімація впливає на зміну стилю життя, характеру трудової діяльності людини, є бажання відпочити на природі, урізноманітнити життєві враження, зняти фізичну та психічну втому, познайомитись з новими людьми, побути з рідними в умовах відпочинку та розваг. А тому активне дозвілля – спортивно-самодіяльний туризм, розважальні маршрути, хобі-тури, екологічно орієнтовані тури, лікувально-відновлюючі програми, завжди матимуть неабиякий попит.

Література

1. Завадинська О.Ю. Організація ресторанного харчування за кордоном : навч. посібник / О.Ю. Завадинська, Т.Є. Литвиненко – К. : КНТЕУ, 2003. – 200 с.
2. П'ятницька Н. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства / Н. П'ятницька. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 584 с.
3. Кайлюк Є.М. Ефективність стажування у закордонних країнах при підготовці фахівців з анімації [Електронний ресурс] / Є.М. Кайлюк, О.М. Кравець // Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація і управління підприємствами (в туристичній сфері). – 2007. – Вип. 11. – С. 241–243.. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/kajljuk.htm
4. Пацюк В. Індустрія дозвілля як складова туристичної сфери / В. Пацюк // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. – 2008. – № 55. – С. 51–52.

References

1. Zavadynsjka O.Ju. Orghanizacija restorannogho kharchuvannja za kordonom : navch. posibnyk / O.Ju. Zavadynsjka, T.Je. Lytvynenko – K. : KNTEU, 2003. – 200 s.
2. P'jatnjcjkja N. Orghanizacija obslughovuvannja u zakladakh restorannogho ghospodarstva / N. P'jatnjcjkja. – K. : Centr uchbovoji literatury, 2011. – 584 s.
3. Kajljuk Je.M., Kravecj O.M. Efektyvnistj stazhuvannja u zakordonnykh krajinaх pry pidghotovci fakhivciv z animaciji / Je.M. Kajljuk, O.M. Kravecj // Visnyk DITB. Serija: Ekonomika, orghanizacija i upravlinnja pidpryjemstvamy (v turystychnij sferi). – 2007. – Vyp. 11. – S. 241-243. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : http://tourlib.net/statti_ukr/kajljuk.htm
4. Pacjuk V. Industrija dozvillja jak skladova turystychnoji sfery [Tekst] / V. Pacjuk // Visnyk KNU im. Tarasa Shevchenka. - 2008. - S.51-52.

Рецензія/Peer review : 06.08.2018
Надрукована/Printed : 05.09.2018
Рецензент: д. е. н., проф. Журба І. Є.